

တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်ဒ်သီးဒီး "LGBTI" မ့တမ့ၢ် "LGBTIQ" န့ၣ်ဘၣ် တၢ်သူတၢ်အိၤလၢထံကီၢ်တၢ်ဒ်သီးလိာ်အသးတ ဘျုးဘျုးလၢတၢ်ကဒုး သ့ၣ်ညါပူၤတၢ်တခါလၢအဟံၣ်ဃုာ်ပုၤလၢအဟံၣ်ပနီၣ်အသးဒ်-

- Lesbian
- Gay
- Bisexual
- Transgender ၵ: gender diverse
- Intersex
- Queer

တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တဖၣ်အံၤအိၤပညီမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်ပုၤတနီၤလၢတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ် "LGBTIQ" လၢတၢ်ကမၤစၢၤန့ၣ်ပၢၢ်အိၤပညီန့ၣ်လီၤ-

Lesbian: မ့ၢ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအဟံၣ်ဖျါပိာ်မ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဘၣ် ပိာ်မ့ၢ်လၢအဂၢၢ်န့ၣ်လီၤ. Lesbian ပုၤဒီးတၢ်အဲၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်ခံၣ်လၢ အအဲၣ်လိာ်အသးဒီးဟံၣ်တၢ်ရဲၣ်မ့ၢ်တခါလၢအကအိၣ်ဃုာ်မၤသကိး တၢ်တပူၤဃီန့ၣ်လီၤ. lesbian ပုၤဒီးတၢ်အဲၣ်တနီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဖိတဖၣ်ဒီးလုာ်ဒိၣ်ထီၣ်အဖိတဖၣ်ဒ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအဂၢၢ် တဖၣ်အသး န့ၣ်လီၤ.

Gay: မ့ၢ်တၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢအဟံၣ်ဖျါပိာ်ခွါလၢအအဲၣ်ဘၣ်ပိာ်ခွါ လၢအဂၢၢ်န့ၣ်လီၤ.ပိာ်မ့ၢ်တနီၤကိးလီၤအသးဒ် gay မ့ၢ်တဖၣ်အသး လၢ lesbian အလီၢ်,ဒီးတၢ်အံၤဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. Gay ပုၤဒီးတၢ်အဲၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်ခွါခံၣ်လၢအအဲၣ် လိာ်အသးဒီးဟံၣ်တၢ်ရဲၣ်မ့ၢ်တခါလၢအ ကအိၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တပူၤဃီန့ၣ်လီၤ. ဒ်သီးဒ်ဒီး lesbian ပုၤ ဒီးတၢ် အဲၣ်တဖၣ်အသး gay ဒီးတၢ်အဲၣ်တနီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဖိတဖၣ်ဒီး လုာ်ဒိၣ်ထီၣ်အဖိတဖၣ်ဒ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအဂၢၢ်တဖၣ် အသးန့ၣ်လီၤ.

Bisexual: မ့ၢ်တၢ်ကိးဝဲဒၣ်ပုၤလၢအအဲၣ်ဘၣ်ပိာ်ခွါဒီးပိာ်မ့ၢ်ခံၣ်လၢ န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲၤအတၢ်ရဲၣ်မ့ၢ်လိာ်ဃုာ်ဒီးပိာ် ခွါတၢ်မ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်တဂၢၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤန့ၣ်ဆိကမိၣ်လၢပုၤလၢ အမ့ၢ် bisexual တဖၣ်ဆၢ တၢ်လီၤအသးတန့ၣ်ဘၣ်.တၢ်အံၤတမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါပုၤလၢအထူးန့ၣ်ယသးဒီးပုၤလၢအ အဲၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဘၣ်နကန့ၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကတိၤ "pansexual" န့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ် ကတိၤ "bisexual" အံၤညီန့ၢ်အိၤပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ် အဲၣ်ဘၣ်ပိာ်မ့ၢ်ဒီး ပိာ်ခွါခံၣ်လၢအခါ, pansexuals န့ၣ်ပုၤခဲလၢထူးန့ၢ်အသးဒီးပုၤ တဖၣ်န့ၣ်အမ့ၢ်ခွါအန့ၣ်ဆၢဒီး အတၢ်ကဲမ့ၢ်မ့ၢ်ခွါတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်အရူ တဒိၣ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်.တၢ်ခံၣ်အံၤအလီၤဆိလိာ်အသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်ကဲတၢ် လၢ တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ဘၣ်အိၤကီၢ်န့ၣ်လီၤ.အရူဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဟံၣ်ကဲအဝဲ သ့ၣ်အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ကိးလီၤအသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးအရူဒိၣ်လၢပသုတ ကွၢ်တလီၤထီၣ်ဒါဘၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လၢအတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ကိးလီၤအသးဒီးအ တၢ်ရဲၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ထွဲအံၤလီၤဆိဒီးပုၤအသိန့ၣ်လီၤ.

Trans မ့တမ့ၢ် transgender: တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤတၢ်ကိးဝဲဒၣ် ပုၤလၢအအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ်ပိာ်ခွါမ့တမ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်တဂၢၢ်အ သီး,ဘၣ်ဆၢအဝဲ သ့ၣ်အသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အန့ၣ်ဆၢလီၤဆိဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်အမ့ၢ် ပိာ်မ့ၢ်မ့တမ့ၢ်ပိာ်ခွါအသီးန့ၣ်လီၤ.အဒိန့ၣ်,ဝဲပုၤတဂၢၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်ပိာ် ခွါတဂၢၢ်အသီးဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဒ်ပိာ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်ကကိးအိၣ်ဒ် trans-မ့ၢ်တဂၢၢ်အသီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်တမံၤဃီဒ်န့ၣ်,ပုၤလၢအအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ် သီးပိာ်မ့ၢ်သန့ၣ်က့တူၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢအမ့ၢ် ပိာ်ခွါ,ဒီးပုၤအဝဲန့ၣ်ကဘၣ် တၢ်ကိးအိၣ်ဒ် trans-ခွါတဂၢၢ်အသီးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤအါတက့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤ trans တဖၣ်န့ၣ်အသးကဒ်ကဒါ မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးနီၢ်သးတၢ်ပလၢာ်ဘၣ်အတၢ် ဆါန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်တဘၣ် ဘၣ်. ပုၤ Trans တဖၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါလီၤအသးစးထီၣ်လၢအနီၢ်ဆံးအ ခါလံၤလံၤလီၤ.အ မဲာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကရၢ ကရီ World Health Organisation တဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ် ကဲ trans မ့တမ့ၢ် transgender န့ၣ်တမ့ၢ်နီၢ်သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပ လၢာ်ဘၣ်အတၢ်ဆါတခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. Trans အပုၤ တဝါအိၣ်ဒီး ခွဲး ယာ်တမံၤဃီဒ်ပုၤအဂၢၢ်တဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

Gender diverse: တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤလၢအတ တူၢ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပိာ်ခွါတဂၢၢ်,မ့တမ့ၢ် ပိာ်မ့ၢ်တဂၢၢ်,မ့တမ့ၢ် ဒ်transgender တဂၢၢ်အသီးဘၣ်.တၢ်အံၤမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ် ဘၣ်ဝဲလၢအကွၢ်ပနီၣ်တ ဘၣ်လိာ်အသးဒီးခွါ,မ့ၢ်မ့တမ့ၢ် trans အ ဝဲပညီတဖၣ်ဘၣ်အသိန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါအမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်,အဝဲ သ့ၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယာ်တမံၤဃီဒ်ပုၤအဂၢၢ်တဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

Intersex: တၢ်အံၤမ့ၢ်န့ၣ်ဆၢတၢ်သးသမ့တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါဝဲပုၤတ ဂၢၢ်န့ၣ်တၢ်တဲလီၤတၢ်အိၤ လၢအမ့ၢ်မ့ၢ်မ့တ မ့ၢ်ခွါ တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဆၢဒီးအိၤပညီန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. **intersex** ဖိသၣ် ဆံးတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူးကွဲးယါဘျုးမ့ၢ်လၢကသံၣ်

သရုပ်သမားမိပျော်တဖန်တိုက်ဘတ်ဝဲဒ်လ်လာတင်လိာ် “ဘီဘတ်” ကွာ အဝဲသ့ဒ်အယိန့ဒ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးကဲနီၢ်သးအတၢ်ဘတ်ဒ်ဘတ်ထံး သ့ဝဲမ့ၢ်လၢတၢ်တဲဘတ်အီၤလၢစးထီၣ်လၢအခိၣ်ထံး လံၤလံၤတၢ်လဲၤ ကမၢ်အသးဒီးအဝဲသ့ဒ်အနီၢ်ခိၣ်အယိန့ဒ်လီၤ. ထဲဒ် Malta ထံကီၢ် တဘျီဒ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအ တပျဲဝဲဒ်တၢ် ကူးကွဲးလၢ intersex ဖိသ့ဒ်ဆံးတဖန်အလီၤဘၣ်န့ဒ်လီၤ. ပုၤ Intersex တဂၤလၢလၢ ကဘၣ်တၢ် ရဲအီၤပျဲၤအ သူးသ့ဒ်လၢကပီၤလၢအဒီးသန့ထီၣ်လၢ ပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒ်ဒုးယာ်တဖန်န့ဒ်လီၤ.အဝဲသ့ဒ်န့ဒ်တၢ်တကြၢၢ်ကွၢ်တလီၤထီ အီၤမ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဒ်ပုၤလၢအမ့ၢ်ဝဲအယိန့ဒ်လီၤ.

Queer: မ့ၢ်အဲးကလံးတၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်လၢအဘၣ်တၢ်သူတၢ်လံ အီၤခီဖျိပုၤတနီၤလၢအကဒုးသ့ဒ်ညါပုၤအဂၤလၢ အဝဲသ့ဒ်တမ့ၢ်ဝဲ ဒ် heterosexual ဘၣ်န့ဒ်လီၤ.တၢ်အံၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲ,လၢအ တၢ်ကိးလီၤအသးလၢ gay, lesbian, မ့တမ့ၢ် bisexual အ လီၤအဝဲသ့ဒ်ကိးလီၤအသးဒ် queer န့ဒ်လီၤ. ဘၣ်ဝဲဒ်ကစီဒီး ဖဲန့ဒ်တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤ မ့ၢ်တလီၤဘၣ်န့ဒ်အခါ,မ့ၢ်လၢတၢ်က တိၤတဖျၢၣ်တၢ်ကိးထံအီၤဆူကိၣ်အဂၤတသ့ဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်အယိလီၤ. တၢ်လၢ နက ဘၣ်သ့ဒ်နီၣ်အီၤဖဲပုၤတဂၤမ့ၢ်စံးလီၤအသးလၢအမ့ၢ် queer န့ဒ်အဝဲသ့ဒ်တမ့ၢ် heterosexual ဘၣ်,ဒီးတၢ်န့ဒ်အ ဘၣ်လီၤ. ပုၤ Queer ဖိတဖန်,ဒ်သိးဒ်ပုၤ lesbian, gay, bisexual, transgender, ဒီး intersex တဖန်အသိးက အိၣ်မူဘၣ်တၢ်အိၣ် မူလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤန့ဒ်လီၤ.

တၢ်လၢသ့ဒ်ထံး (sex) လၢန့ဒ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယုာ်ဒီး မ့ၢ်ခွါ (gender) လၢန့ဒ်သးတူၢ်ပလၢၢ်ဘၣ်အီၤန့ဒ်မ့ၢ်အလီၤခီ လီၢ်အသးဒီးမ့ၢ်ခွါအန့ဆၢၣ်(sexuality)တဖန်ဒ်လဲၣ်.

တၢ်ကထုးလီၤဖးတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ် “sex” လၢ “gender” ဒီး “sexuality” အအိၣ်မ့ၢ်မးတၢ်လၢအတညီတခါလီၤ. တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ရဲပုၤတနီၤဘၣ်သးတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ် သ့ဒ်တဖန်အံၤန့ဒ်လီၤ-

Sex: န့ဒ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒ်ဒီးတၢ်သးသမူဂ့ၢ်ဝဲန့ဒ်လီၤ. ကဲဝဲဒ်နီၢ်ခိၣ်ဒီး တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ဒ်ဂ့ၢ်ဝဲ(ပိာ်ခွါမ့ၢ်ဝဲ XY စၢၤသ့ဒ်ဂံၢ် ထံးခြိၣ်မိၣ်စိဒီး ပိာ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ XX စၢၤသ့ဒ်ဂံၢ်ထံးခြိၣ်မိၣ်စိတဖန်န့ဒ်လီၤ.သန့ကပုၤ အိၣ်ဝဲဒ်တနီၤန့ဒ်အတၢ်မူဂ့ၢ်ဝဲ လၢအနီၢ်ခိၣ်န့ဒ် တဘၣ်လီၢ်အသးဒီး ပိာ်ခွါမ့တမ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်အတၢ်ဟံပနီၣ်ဘၣ်. ဒ်တၢ်တဲသကိးတၢ်လံအ သိး,ပုၤလၢ အမ့ၢ် intersex န့ဒ်အတၢ်မူဂ့ၢ်ဝဲလၢအနီၢ်ခိၣ်န့ဒ်တမ့ၢ်ပိာ် မ့ၢ်ဒီးတမ့ၢ်ပိာ်ခွါစၢၤကိးဘၣ်,ဒီးတၢ်အံၤန့ဆၢၣ်အတၢ်ဘၣ် တ့တခါ လၢပကဘၣ်တူၢ်လီၢ်အီၤဒ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖဲအနီၢ်ခိ မိာ်ပျော်တဖန်န့ဒ်လီၤ.

Gender: န့ဒ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒ်ဒီးကျိၤကျဲၤလၢပတူၢ်ဘၣ်လၢပသးပုၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပတၢ်ကဲမ့ၢ်ကဲခွါ(မ့တမ့ၢ်ကျိၤကျဲၤလၢပထံၣ်လီၤပ သးဒ်ပိာ်မ့ၢ်တဂၤအသိး,ပိာ်ခွါတဂၤအသိး,မ့တမ့ၢ် transgender န့ဒ်လီၤ. ပသ့ဒ်ထံးန့ဒ်ထီၣ်တမ့ၢ်ဝဲဒ်ပတၢ်ကဲမ့ၢ်ကဲခွါဘၣ်.ပုၤ

တနီၤနီၤခိၣ်ကမိၣ်လၢအဝဲသ့ဒ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒီးနီၢ်ခိၣ်မိာ်ပျော်လၢ တက မ့ၢ်တခါအပူၤလီၤ. ဒ်တၢ်တဲသကိးတၢ်အီၤအသိး:trans မ့တမ့ၢ် transgender န့ဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်ကဲမ့ၢ်ကဲခွါ gender န့ဒ်လီၤ ဆီလီၢ်အသးဒီးသ့ဒ်ထံး(မ့တမ့ၢ်နီၢ်ခိၣ်သ့ဒ်ထံးအကွၢ်အဂီၤတဖန်),ဒီး တၢ်သ့ဒ်တဖန်အံၤဘၣ်တၢ်တူၢ်လီၢ်အီၤဒ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပပုၤ တဝါန့ဒ်လီၤ.

Sexuality: န့ဒ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤလၢအထုးန့ဒ်ပသးဒီးပုၤလၢပအဲၣ်အီၤ န့ဒ်လီၤ. ပသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢၢ်ဘၣ် (sexuality)န့ဒ်လီၤခီ လီၢ်အသးဒီးပတၢ်ကဲမ့ၢ်ကဲခွါ (gender) န့ဒ်လီၤ. လၢပုၤအါဒ် တၢ်တကွၢ်အဂီၢ်, ဖဲအ ဝဲသ့ဒ်မ့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်ပိာ်ခွါတဂၤအသိး န့ဒ်,ပိာ်မ့ၢ်တဖန်ထုးန့ဒ်အသးဒီးအဲၣ်ဘၣ်ပိာ်မ့ၢ်တဖန်လီၤ. တမံၤယီ ဒ်န့ဒ်, ဖဲအဝဲသ့ဒ်မ့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒ်ပိာ်မ့ၢ်တဂၤအသိးန့ဒ်,ပိာ်ခွါတ ဖန်ထုးန့ဒ်အသးဒီး အဲၣ်ဘၣ်ပိာ် ခွါတဖန်လီၤ.ပုၤသ့ဒ်တဖန်အံၤန့ဒ် မ့ၢ်ဝဲပုၤ heterosexuals တဖန်လီၤ.

သန့ကပုၤအိၣ်ဝဲဒ်လၢအသးစဲဒီးအဲၣ်ဘၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးမ့ၢ် ခွါတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါယီဒီးအီၤန့ဒ်လီၤ. ပိာ်ခွါတ ဂၤအိၣ်လၢတၢ်ရဲ လီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပိာ်ခွါအဂၤတဂၤ (gay),ဒီးပိာ်မ့ၢ်တဂၤအိၣ်လၢတၢ်ရဲ လီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိာ်မ့ၢ်အဂၤတ ဂၤ (lesbian) န့ဒ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဝဲဒ် တနီၤလၢအသးစဲဝဲဒ်ပိာ်ခွါဒီးပိာ်မ့ၢ်တဖန် (bisexuals), ဒီးပုၤ တနီၤန့ဒ်အသး စဲဝဲဒ်မ့ၢ်ခွါတၢ်ဟံပနီၣ်ခဲလၢၣ် (pansexual)န့ဒ် လီၤ.တၢ်သ့ဒ်တဖန်ခဲလၢၣ်န့ဒ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲပုၤကျဲၤပုၤကညီ အသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢၢ်ဘၣ် sexuality န့ဒ်လီၤ.

မ့ၢ်ဘၣ်တဲလၢအဖျၢၣ်,ပသးသမူဂ့ၢ်ဝဲမ့တမ့ၢ်ပသ့ဒ်ထံး,ပတၢ်ကဲမ့ၢ် ခွါ,ပသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်တဖန်ခဲလၢၣ်န့ဒ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ် ထွဲဒီးပုၤန့ဒ်လီၤ.ဘၣ်တဘၣ်ပကလီၤဆီလီၢ်ပသးဘၣ်ဆၢၣ်ပက ဘၣ်ရဲလီၢ်ပသးတဂၤဒီးတဂၤယုာ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲဒီးတၢ်ဟံကဲမ့ၢ် လၢပမ့ၢ်ဒ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖဲခဲလၢၣ်န့ဒ်လီၤ.

တၢ်န့ဘၣ်ထွဲဒီး LGBTIQ ပုၤတဝါတဖန်

တၢ်န့ပၢ်ကမၢ်လၢပုၤ LGBTIQ အပုၤတဝါအဖီခိၣ် အိၣ်အါမးလီၤ. တၢ်သ့ဒ်တဖန်အံၤတနီၤန့ဒ်ဟံယုာ်-

“ပုၤကဲထီၣ် LGBTIQ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ဒ်ဘၣ်တၢ် လုာ်ဘၢအီၤခီဖျိပုၤအဂၤတဖန်အယိလီၤ.”

တၢ်အံၤတမ့ၢ်တတီဘၣ်. တၢ်အုၣ်သးလၢကဆိၣ်ထွဲတၢ်ဆိကမိၣ်တ ယာ်တၢ်တခါအံၤအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.နတံၤ သကိးဒီးနဟံၣ်ဖိယီဖိတ ဖန်ဘၣ်တဘၣ်တတဲဘၣ်ဒီးနဘၣ်သးအဝဲသ့ဒ်အကွၢ်ပနီၣ်မ့ၢ်လၢ မ့ၢ်နကခိဆၢအီၤဒ်လဲၣ် န့ဒ်တသ့ဝဲအယိလီၤ. ပုၤအါဂၤန့ဒ်ပျံၤတၢ် လၢအဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးအတံၤသကိးတဖန်အတၢ်ကသမၢအီၤဒီးတ အဲၣ်ဒီး လၢပုၤသ့ဒ်တဖန်အံၤဟါမၢ်သဒ်အီၤဘၣ်န့ဒ်လီၤ. တံၤသ

ကိးတဂမ္မတမ္မာ်ဟံာ်ဖိဖိတဂမ္မတဘာ်တဘာ်တထဲ ဖျါထီာ်အသး တုလီလါအနာ်နတစုန့ာ်လီ။ ဘာ်ဃးဒီးအဝဲသ့ာ်အက့ာ်ပနီာ်န့ာ် ထီာ်န့ာ်အသ့ာ်ညါဝဲဒ်ဒီးတါ အိာ်လါပုၤ LGBTIQ အဂါအကျါ ဟ့ာ်အဝဲသ့ာ်ဒီးဂံာ်ဘါဒီးတါသးဒုလါအကမ္မာ်ပုၤလါအမ့ာ်န့ာ်လီ။ လါတါန့ာ်အ ဃိအဝဲသ့ာ်န့ာ်တဘာ်တါလုာ်ဘါအါလါပုၤအဂါတ ဖာ်ဘာ်,ဘာ်ဆာ်တါအိာ်ဒီးပုၤ LGBTIQ အဂါဒုးတုာ်ဘာ်အ ဝဲ သ့ာ်ဒ်အပုၤဖျဲးဘာ်အါ,တါတုာ်လီာ်အါဒီးတါအဲာ်အါန့ာ်လီ။

“ပုၤ LGBTIQ ဖိတဖာ်မ့ာ်ပုၤတုာ်ဘာ်နီာ်သးအ တါဆူးတါဆါန့ာ်လီ။”

ပုၤအါဒ်အါဂါဆိကမိာ်ဝဲဒ်လါ LGBTIQ အခါပညါန့ာ်မ့ာ်ပုၤလါ အတုာ်ဘာ်နီာ်သးအတါဆူးတါဆါတဖာ်န့ာ်လီ။ ဟီာ်ခိာ်ဒ်ဘာ်တါ အိာ်ဆုာ်အိာ်ချ့အတါကရါကရိတဆိကမိာ်ဝဲဒ်လါသ့ာ်ထံးတ ခါဃါအတါအဲာ်ဒီးလီာ်အသးဒီး transgender ဒ်နီာ်သးအတါတ ဆုာ်တချ့တခါအသးဘာ်. ပုၤ LGBTIQ ဖိအါဂါလဲၤခါဖျါဘာ်တါ သးဟ့အါခါဖျါ ပုၤအဂါတဖာ်န့ာ်လီ.တါအံၤကဲတါမၤဘာ်ဒ်လါ နီာ်ခါ,အဒ်ဒ်တါတါအါမ့ာ်လါအကဲ LGBTIQ အဃိ,ဒီးကဲတါမၤ ဘာ်ဒ်လါနီာ်သး,အဒ်ဒ်ပုၤယဲၤအိာ်အဂုာ်ဒီးတါတကဲလါတံၤသကိး ဒီးအဝဲသ့ာ်လါဘာ်န့ာ်လီ။ တါအံၤဒုးကဲထီာ်နီာ်သးတါဆိာ်သ နံးသ့န့ာ်လီ။ တါဆိာ်သနံးဟဲဝဲဒ်လါပုၤအတါဟံာ်သ့ာ်ဟံာ်သးလါ အအါ တဖာ်ဒီးတါသးဟ့ဝဲဒ်ပုၤ LGBTIQ ဖိတဖာ်အဃိဒီးတ မ့ာ်လါအဝဲသ့ာ်ကဲပုၤဟီာ်ခိာ်ဖိတဂါအဃိန့ာ်ဘာ်.

“ပုၤဃုထါလါကကဲထီာ်ပုၤ LGBTIQ.”

တါကဲဝဲဒ် LGBTIQ န့ာ်တမ့ာ်တါဃုထါတခါဘာ်မ့ာ်လါပုၤ LGBTIQ ဖိတဖာ်သ့ာ်ညါလီၤအသးလါအကဲမတါ လဲာ်စးထီာ် လါအနီာ်ဆံးခါလံၤလဲၤလီၤ။ သနာ်က့,ပုၤ LGBTIQ ဖိအါတက့ာ်ဃု ထါဒ်သိးအသုတတဲဘာ်ပုၤအဂါဒီး အဝဲသ့ာ်အက့ာ်ပနီာ်လါတါဂ့ၢ် သ့ာ်တဖာ်အံၤအဂါ-

- အဝဲသ့ာ်ပုၤဝဲဒ်လါအဟံာ်ဖိဖိဒီးတံၤသကိးတဖာ်ကသမါ ကွံာ်အဝဲသ့ာ်,
- အဝဲသ့ာ်ပုၤဝဲဒ်လါအပုၤတဝါကသမါအဝဲသ့ာ်လီၤ
- အဝဲသ့ာ်ပုၤဝဲဒ်လါပုၤလါအဝဲသ့ာ်မၤသကိးဃုာ်တါဒီးအါတ ဖာ်ကနံၤဘာ်ဖာ်လဲၤအါ,မ့တမ့ာ်တါကထုးကွံာ်အါလါတါမၤ
- အဝဲသ့ာ်ပုၤတါလါပုၤလါအတသ့ာ်ညါဝဲတဖာ်ကမၤဘာ်ဒ်ဘာ် ထံးအါလါနီာ်ခါ,တါစံးတါကတါဒီးသး တါတုာ်ဘာ်န့ာ်လီ။

တါကဲဝဲဒ် LGBTIQ န့ာ်တမ့ာ်တါဃုထါဘာ်,တါအံၤမ့ာ်တါ လါအဘာ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ာ်အက့ာ်ပနီာ်န့ာ်လီ။ ပုၤ LGBTIQ တဖာ်န့ာ်ဒ်သးဒ်ပုၤအဂါတဖာ်န့ာ်လီ။လါတါန့ာ်အဃိ,ပုၤ

LGBTIQတဖာ်ကဘာ်အိာ်ဆိး လါ တအိာ်ဒီးတါပုၤတါဖုးဒီး တါကဘာ်ရဲအါပုၤတါပးကဲဒီးသူးသ့ာ် လါကပီၤန့ာ်လီ။

“ပုၤ LGBTIQ တကြါးမ့ာ်မိာ်ပါတဖာ်ဘာ်ဒီး တကြါးမၤတါဒီးဖိသ့ာ်ဘာ်.”

ပုၤအိာ်ဝဲဒ်တနီၤလါအဆိကမိာ်လါပုၤ LGBTIQ တဖာ်ဒုးဘာ် ကုဘာ်ကဲပုၤအဂါဒီးအတါဟံာ်သ့ာ်ဟံာ်သး အဃိသတးဒီးတဘာ် အိာ်ဘုးဒီးဖိသ့ာ်တဖာ်ဘာ်န့ာ်လီ။တါမၤလီလါအဒုးန့ာ်ဖိသ့ာ်လါ အအိာ်ဒီးမိာ်ပါလါအမ့ာ် LGBTIQ တဖာ်ကဲထီာ် LGBTIQ န့ာ် တအိာ်ဘာ်. ဒ်န့ာ်အသိးတါမၤလီလါအဒုးန့ာ်ကဲဖိလါအအိာ်ဒီး There is LGBTIQ အသရဲာ်သမါတဖာ်ကဲထီာ် LGBTIQ တ အိာ်စ့ာ်ကိးဘာ်.လါတါအံၤအလီၤ,တါမၤလီတဖာ်ဒုးန့ာ်ဝဲဒ် လါ ဖိသ့ာ်သ့ာ်တဖာ်အံၤန့ာ်တုာ်လီာ်ဝဲဒ်ပုၤသ့ဒိာ်ဒိာ်လါတက့ာ်တါကဲ မ့ာ်ကဲခွါ (gender)ဒီးမ့ာ်ခွါအသးတါပ လါ(sexuality)ဘာ် န့ာ်လီ။သရဲာ်သမါတဖာ်ဒီးမိာ်ပါတဖာ်ကဘာ်သိာ်လိဝဲဒ်တါသ့ တုာ်လီာ်တါဒီးကရဲလီာ်သးတဂါဒီးတဂါပုၤတါဟံာ်လီာ်သးဒီးတါ အဲာ်တါကွံာ်န့ာ်လီ။

“ပုၤ LGBTIQ န့ာ်မ့ာ်ပုၤထီဒါဝဲဒ်န့ ဆါာ်တဖာ်န့ာ်လီ။”

ပုၤအိာ်ဝဲဒ်လါအစံးဝဲတါလါပုၤ LGBTIQ တဖာ်န့ာ်မ့ာ်ပုၤထီဒါ န့ဆါာ်န့ာ်လီ။တါအံၤတဘာ်ဘာ်-

- ဒ်စဲအုာ်အတါစံးဘာ်အသိး,ဆာ်ဖိကိာ်ဖိအါကလုာ်န့ာ်အိာ်ဒီးတါ ရဲလီာ်မ့ာ်လီာ်လါသ့ာ်ထံးတမံၤဃါအကျါဒီးအဝဲသ့ာ်ဘာ်တါ တုာ်လီာ်အါဒ်တါလါအဘာ်ထွဲဒီး ကရဲာ်န့ာ်လီ။
- တါအိာ်ဖျဲာ်ထီာ်ဒ်intersexတဂါန့ာ်မ့ာ်ဒ်န့ဆါာ်အတါအိာ်သး တခါလီၤ
- ပုၤ Trans ဒီးပုၤအိာ်ဒီး gender အါမံၤသ့ာ်ညါဝဲဒ်စးထီာ်လါ အနီာ်ဆံးခါလံၤလဲၤလါအတါကဲမ့ာ်ကဲခွါ(gender)န့ာ်လီၤဆိ လီာ်အသးဒီး အနီာ်ခါတါဘာ်တ့န့ာ်လီ။
- လါတါစံာ်စါတဲစါအပုၤတါတဲလါအမ့ာ်ပုၤသ့ာ်ထံးတကလုာ်ဃါ အတါရဲလီာ်မ့ာ်လီာ်တဖာ်အိာ်ဝဲဒ်, ပုၤ trans တဖာ်ဒီး ပုၤ intersex တဖာ်ဂဲၤလီာ်မၤတါအါဒ်တါခါလါအဝဲသ့ာ်အ ပုၤတဝါအပုၤဒီး ဘာ်တါတုာ်လီာ်အါဒ်တါလါအဘာ်ထွဲဒီးပုၤ တဝါန့ာ်လီ။

တါကဲဝဲဒ် LGBTIQ န့ာ်မ့ာ်တါလါအဘာ်ထွဲဒီးန့ဆါာ်လီ။လါ တါန့ာ်အဃိ ပုၤ LGBTIQ ဖိတဖာ်တါကဘာ် ရဲအါဃုာ်ဒီးတါ ဟံာ်ကိးပုၤတါသူးသ့ာ်လါကပီၤလါတအိာ်ဒီးတါမၤဘာ်ဒ်အါဒီး တါကွံာ်တလီထီဒါအါလါအဒီးသန့ထီာ်အသးလါပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ် တဖာ်န့ာ်လီ။

“ပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢမ့ၢ်လၢအမၤကမၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအတၢ်အိၣ်မူလၢညါတစၢ်အဃိ.”

တၢ်န့ၣ်တခါအိၣ်ဟံၣ်ဒဲၣ်လၢတၢ်ထံၣ်တခါဃီလၢအမ့ၢ်တၢ်တခါခါလၢကမၣ်ဘၣ်အသးဒီးပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ကမိၣ်လၢအဂ့ၢ်အခါဒီးတၢ်အိၣ်တခါမ့ၢ်လၢပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတမံၤ ဃီဒိပုၤကိးဂၤဒီးအသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢအဒုးလီၤဆိပတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ရူၤလိာ်ပသးတဂၤဒီးတဂၤပုၤတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါအဃိသတးဒီးပဒုးအိၣ်ထီၣ်ပုၤတ ဝါလၢအပုၤတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤလၢတက့ၢ်တလီၤထီၣ်ဒါပုၤအဂၤတဖၣ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ခွါကွံၤပနီၣ်ဒီးပုၤလၢအအဲၣ်ဘၣ်ဝဲအဃိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

LGBTIQ လၢအိးစတြၢလယါအပူၤ

လၢအိးစတြၢလယါအပူၤန့ၣ်, တၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါပုၤ, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး LGBTIQ အပူၤတဝါအဃိန့ၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်ထီၣ်ဒါသဲးစးတၢ်ဘျၢန့ၣ်လီၤ. Sex Discrimination Act (1984) (သ့ၣ်ထံးအတၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ၁၉၈၄) ဒီး Sex Discrimination Amendment (Sexual Orientation, Gender Identity and Intersex Status) Bill Act 2013 (သ့ၣ်ထံးအတၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါသဲးစးအတၢ်မၤဘၣ်လိာ်, သ့ၣ်ထံးအတၢ်သးစဲ, တၢ်ကဲမ့ၢ်ကဲခွါအက့ၢ်ပနီၣ်ဒီး Intersex အတၢ်အိၣ်သး, တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ၂၀၁၃) မ့ၢ်ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်လၢအဒိသဒါပုၤ လၢအဟံၣ်ပနီၣ်အသးဒိပုၤ LGBTIQ ဒ်သိး တၢ်သ့တက့ၢ်တလီၤထီၣ်ဒါအိၣ်မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အက့ၢ်ပနီၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

သန့က့ပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်လဲၤခိဖျိဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဟ့ၤသးဟ့ၤဒီးတၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါအိၣ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ပုၤလၢ အမ့ၢ်အဃိဒီးပုၤလၢအအဲၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. **တၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါ, တၢ်မၤဘၣ်ဒိဒီးတၢ်မၤဆူးမၤဆါပုၤမ့ၢ်လၢအကဲပုၤ ဖိအဃိန့ၣ်ကဲတၢ်မၤကမၣ်ထီၣ်ဒါသဲးစးန့ၣ်လီၤ.** တၢ်မၤဘၣ်ဒိကဲဝဲဒၣ်-

- နီၢ်ခိအတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး-ဟံၣ်ဃုာ်တၢ်ထူပျံာ်ဘၣ်ပုၤ, တၢ်လၢတၢ်, တၢ်ဆိၣ်ဖျိး, တၢ်တနံး, တၢ်ဒိ တီၢ်ဒီးနီၢ်ခိအတၢ်မၤဆူးမၤဆါပုၤတဂၤန့ၣ်လီၤ.
- သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢဘၣ်အတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး-ဟံၣ်ဃုာ်တၢ်နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲ, တဲထီၣ်တၢ်ထံၣ်လၢအတဂ့ၤတဖၣ်, ဃဲၤအိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ, သမၤတၢ်ကတိၤသ ကိးတၢ်ဒီးအိၣ်ဒီး မၤန့ၢ်အိၣ်ဃီၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢအိးစတြၢလယါအပူၤ, ပုၤ LGBTIQ ဖိအခွဲးအဟံၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါဃာ်အိၣ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလၢန့ၣ် လီၤ. ပကဘၣ်ရူၤပုၤ LGBTIQ ဖိတဖၣ်ပုၤတၢ်ဟံၣ်ကိးပုၤသ့ၣ်လၢကပီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါအိၣ် ဒီး မၤဆူးမၤဆါအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကွံၤတလီၤထီၣ်ဒါလၢအဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ LGBTIQ အက့ၢ်ပနီၣ်အဃိန့ၣ်, နဆဲးကျိးဝဲဒၣ်ပုၤလၢလံာ်တဖၣ်သ့ၣ်လီၤ

- Australian Human Rights Commission
- အိးစတြၢလယါပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အိၣ်မံးရှၢၣ်
- GPO Box 5218, NSW 2001
- 1300 656 419
- www.humanrights.gov.au/our-work/lgbti
- မ့တမ့ၢ်, ဆဲးကျိးဘၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အိၣ်မံးရှၢၣ်လၢအအိၣ်လၢနကီၢ်စံၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤအပူၤတက့ၢ်-

Victoria   Victorian Equal Opportunity & Human Rights Commission (ဘံးထီၣ်ရံၤခွဲးယာ်တုၤသိးထံးဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ခိၣ်မံးရှၢၣ်) 1300 292 153 https://humanrightscommission.vic.gov.au
New South Wales   Anti-Discrimination Board of NSW (NSW အကမံးတံာ်မိၢ်ပုၤလၢအထီၣ်ဒါတၢ်ကွံၤတလီၤ) 1800 670 812 www.antidiscrimination.justice.nsw.gov.au/
Queensland   Queensland Human Rights Commission (ခွဲးလဲၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အိၣ်မံးရှၢၣ်) 1300 130 670 https://www.qhrc.qld.gov.au/
South Australia   Equal Opportunity Commission SA (ခွဲးယာ်တုၤသိးထံးဒီးခိၣ်မံးရှၢၣ် SA) (08) 8207 1977 https://eoc.sa.gov.au/
Western Australia   Equal Opportunity Commission WA (ခွဲးယာ်တုၤသိးထံးဒီးခိၣ်မံးရှၢၣ် WA) (08) 9216 3900 http://www.eoc.wa.gov.au/
Tasmania   Equal Opportunity Tasmania (ခွဲးယာ်တုၤသိးထံးဒီးထဲးစမ့န့ယာ်) (03) 6165 7515 https://equalopportunity.tas.gov.au/
Northern Territory   Northern Territory Anti-Discrimination Commission (ကလံာ်စိးလီၢ်ကဝီၤတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်ကွံၤတလီၤအိၣ်မံးရှၢၣ်) 1800 813 846 https://adc.nt.gov.au/
ACT   ACT Human Rights Commission (ACT ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အိၣ်မံးရှၢၣ်) (02) 6205 2222 https://hrc.act.gov.au/contact-us/